
Edeb Yahu! Edebli ve Hayalı Olmak

«Rabbim beni terbiye etti, terbiyemi de güzel kıldı.» (Hadis-i Şerif, Kenz'ül- Ummal)

Allah, edebin her çeşidini Hz. Muhammed (sav)'de bir araya getirmiş ve bizlere örnek olarak bırakmıştır. Hz. Muhammed (A.S.M.) buyuruyorlar ki:

"Utanmıyorsan dilediğini yap" (Hadis-i Şerif)

Demek ki bir insanda haya ve utanç olmazsa her türlü günaha girebilir ve Allah'a isyan edebilir. O yüzden her mümin kendine haya duygusunu yerleştirmek ve onu korumak zorundadır.

Edeb bir tâc imiş nûr-i Hudâ'dan

Giy ol tâcı emin ol her belâdan (Hz. Mevlana)

EDEB VE HAYA

Edeb, Yüce Allah'ın nurundan bir taçtır. Onu giyen her beladan uzak olur. Sözlükte, "utanma, çekinme, âr, namus, Allah korkusuyla gûnahtan kaçınma gibi anlamlara gelen haya kelimesi, bir ahlak terimi olarak, nefsin çirkin davranışlardan rahatsız olup onları terk etmesi, kötü bir işin yapılmasından veya iyi bir işin terk edilmesinden dolayı kişinin yüzünü kızartan sıkıntı hali gibi farklı şekillerde tanımlanmaktadır.

Edeb Kelimesi

"Edeb kelimesi, (ا د ب) elif, dal ve be harfinden ibarettir.

,eline kişinin ,(elif) ا

,dilene kişinin harfi (de) د

".eder işaret olmasına sahip beline de harfi (be) ب

“Hayâ imandandır.” (Hadis-i Şerif, Buhari)

Allah’ın huzurunda olan bizlerin o huzurun edebine uygun hareket etmesi inancımızın gereğidir.

Adab, edebin çoğuludur. Şimdi burada bazı önemli adab kurallarından bahsedeceğiz.

Konuşma Adabı

Hayır konuşmak,

Yalan söz söylemek, dedikodu ve iftiradan sakınmak,

Bağıra çağıra konuşmamak,

Karşıımızdakiinin sözünü kesmemek,

Büyükler söz vermeden konuşmamak, v.s.

Selam Adabı

Selam vermek ve almak,

Selamı daha güzeli ile almak,

Büyük küçük ayırmadan selam vermek,

Ev halkına da selam vermek,

Selamı aldığıını belli etmek, lakayt davranmamak, v.s

Diğer Adab

Helal kazanıp helal ve temiz olan şeylerden yemek,

Yemeğe besmele ile başlamak,

Sağ el ile yemek, (zaruret halleri müstesna)

Sofrada kendi önünden yemek,

Başkasının lokmasına bakmamak,

Ağız şapırdatmamak,

Çok konuşmamak, çirkin şeyler konuşmamak,

Mideyi doldurmadan sofradan kalkmak,

Allah'a şükretmek,

Yemeği hazırlayıp ikram edenlere teşekkür etmek

El ve ağız yıkamak, dişleri fırçalamak v.s

Giyim Adabı

Güzel ve temiz giyinmek,

Giyindiği ile kibirlenmemek,

Kadınsa erkek, erkek ise kadın elbisesi giymemek,

Erkek ise ipek elbise giymemek...

Uyku Adabı

Tok karınla uyumamak,

Besmele ile yatmak,

Sağ tarafına yatmak,

Dua ederek yatmak,

Kalkınca Allah'a hamd ederek kalkmak,

Çok fazla uyumamak, v.s.

Ticaret Adabı

Helal kazanmak için bütün gücü kullanmak,

Dükkanı erken açmak,

Yanında çalıştırdıklarının hakkını tam vermek,

Müşteriyi kandırmamak, müşterinin bilgisizliğinden yararlanmamak,

Yemin etmemek,

Zekat ve sadakayı bol vermek,

Kanaatkar olmak,

Borçlusuna kolaylık sağlamak,

Alacaklısını aldatmamak.

Edeb ve haya hakkında bazı sözler

Susunluğum asaletimdendir .Her lafa verilecek bir cevabım var.Lakin bir lafa bakarım laf mı diye. Bir de söyleyene bakarım adam mı diye (Hz. Mevlana)

Edepli Edebinden Susar Edepsiz de Ben Susturdum Sanar (Hz. Mevlana)

İnsanın terbiyesi öfkeliyken belli olur. İnsan olan tartışırken bile saygısını korur. (Hz. Mevlana)

Edebim el vermez edepsizlik edene, susmak en güzel cevap edebi elden gidene (Yunus Emre)

Girdim ilim meclisine, eyledim kıldım talep, dediler ilim geride, illa edep illa edep. (Yunus Emre)

Bir insanda olmazsa edep,

Neylesin ona medrese mektep,

Okusa alim olsa yine merkep yine merkep. (La Edri)

Hiç hata yapmayan insan, hiç bir şey **yapmayan** insandır. Hayatta en büyük **hata**, kendini hatasız sanmaktır! (Yunus Emre)

[Bu konudaki slaytı üst seçeneklerdeki "İslamiyet" seçeneğinden "Kısa Sunular" seçeneğine tıklayarak ulaşabileceğiniz gibi buraya tıklayarak da ulaşabilirsiniz.](#)